

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту спеціальної педагогіки і
психології імені Миколи Ярмаченка
НАПН України

Л.І.Прохоренко
Схвалено Вченою радою Інституту
(протокол № 10 від «15» грудня 2022 р.)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта / 053 Психологія
Освітня програма Спеціальна педагогіка / Спеціальна психологія
Ступінь Доктор філософії

Шифр дисципліни ВД24
Назва дисципліни **Інклюзивна освіта: теорія і практика**
Навчальний рік 2022-2023
Кількість кредитів
СКТС (годин) 1 кредити (30 годин)
Статус Вибіркова дисципліна

**Короткий опис
дисципліни**

Курс має на меті розвиток професійних компетентностей щодо діяльності фахівців освітнього профілю в інклюзивному середовищі на основі опанування науково-методологічних засад та організаційно-методичних підходів інклюзивної парадигми.

Викладачі:

Колупаєва Алла Анатоліївна, д.пед.наук, професор, член-кореспондент НАПН України
Таранченко Оксана Миколаївна, д.пед.наук, старший наук. співроб.

Контакти

Email al_col@ukr.net
ukreditor@ukr.net

Час для консультацій   середа 14:00-15:00

Мета курсу

засвоєння теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-змістових засад інклюзивної освіти; розвиток професійних здатностей та умінь працювати в інклюзивному освітньому середовищі; формування критично-рефлексивного ставлення до трансформаційних процесів в освіті дітей з особливими потребами.

Завдання курсу

- Розвиток професійної компетентності на основі нових концептуальних підходів щодо організації інклюзивного навчання;
- використання інновацій як системи творчого підходу до розвитку інклюзивного освітнього середовища;
- удосконалення оригінального і нестандартного підходу до власної професійної діяльності та формування індивідуального стилю викладання;
- оновлення та поповнення знань з інноваційних методик диференційованого викладання;
- розвиток мовно-комунікативних, інформаційно-комунікаційних, загальнокультурних компетентностей;
- розвиток громадянських та соціальних компетентностей на основі визнання соціокультурного розмаїття.

Загальні компетентності

- ЗК1   Здатність проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових і складних ідей, переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику, розв'язувати значущі наукові та інші проблеми.
- ЗК2   Здатність використовувати у професійній діяльності сучасні знання, у тому числі міждисциплінарного характеру.
- ЗК3   Здатність розроблення та реалізація дослідницько-інноваційних проектів, включаючи проведення самостійних досліджень на

ЗК4	професійному рівні. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у різних видах професійної діяльності.
ЗК5	Здатність знаходити, обробляти й аналізувати необхідну інформацію для вирішення проблем й прийняття рішень.
ЗК6	Здатність забезпечувати безперервний саморозвиток і самовдосконалення, відповідальність за розвиток інших.
ЗК7	Здатність слідувати етичним і правовим нормам у професійній діяльності, керуватися принципами соціальної відповідальності.
ЗК8	Здатність використовувати адекватні методи ефективної взаємодії з представниками різних груп (професійних, соціальних, культурних).
ЗК9	Здатність спілкуватися з рівними собі, науковою спільнотою та широкою громадськістю (в діалозі) в галузі своєї спеціалізації (в широких межах).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1	Здатність самостійно здійснювати науково-дослідну та науково-педагогічну діяльність у галузі освіти дітей з особливими потребами з використанням новітніх наукових теорій, методів та інноваційних технологій
СК2	Здатність адаптувати та узагальнювати результати сучасних досліджень у галузі освіти дітей з особливими потребами для вирішення наукових і практичних проблем
СК3	Здатність проводити теоретичні й експериментальні дослідження, комбінувати та зв'язувати їх методи, інтерпретувати одержані результати з метою виявлення властивостей і характеристик досліджуваних об'єктів в галузі освіти дітей з особливими потребами
СК4	Здатність проводити дослідження складних систем, їх комплексний та синергетичний аналіз, використовувати моделі та методи моделювання в наукових дослідженнях.
СК5	Здатність планувати, організовувати роботу дослідницьких колективів, керувати проектами, включаючи власні дослідження, з метою отримання новітніх знань і переосмислення наявних.
СК6	Здатність у оформленні науково-технічної документації, написанні, впровадженні та оприлюдненні результатів наукових досліджень, у тому числі самостійних.

Програмні результати навчання

ПРН1 Системні знання у галузі інклюзивної освіти, включаючи оволодіння новітніми методами при здійсненні професійної діяльності

Знання концептуальних засад інклюзивної освіти та основоположних принципів інклюзивного навчання з урахуванням сучасних трансформаційних процесів.

ПРН2 Знання основоположних аспектів сучасного нормативно-правового забезпечення інклюзивного навчання та його трактування при запровадженні в практичній діяльності.

ПРН3

ПРН4 Вміння критично аналізувати та застосовувати зарубіжний досвід розбудови інклюзивного середовища.

ПРН5 Вміння обирати теоретичні й експериментальні методи при виконанні дослідження, відповідні методи системного і синергетичного аналізу, застосовувати моделі та методи

ПРН6 моделювання та інноваційні підходи для розв'язання складних завдань і проблем в науково-дослідній та/або інноваційних сферах.

ПРН7

Вміння ефективно взаємодіяти в професійному середовищі й соціумі в цілому, результативно, науково і професійно працювати над новими ідеями як індивідуально, так і як член творчої команди.

Вміння формулювати свої професійні висновки, особисті результати і досягнення та логічно їх обґрунтовувати для фахової та нефахової аудиторії.

Програма дисципліни

Тема 1

Інклюзивна та спеціальна освіта як складові освіти осіб з ООП. Сучасна парадигма освіти осіб з ООП: концептуальні підходи та відмінності від дефектологічної парадигми.

Тема 2

Діти з ООП та категорії особливих освітніх потреб.

Тема 3

Інклюзивно-ресурсні центри як складова системи освіти. Методологічно-методичні проблеми сучасного функціонування ІРЦ.

Тема 4

Педагогічне асистування в освіті дітей з ООП. Асистент вчителя, асистент вихователя та асистент дитини: основні аспекти діяльності.

Тема 5

Мультидисциплінарна взаємодія фахівців як основоположна умова інклюзивного навчання дітей з ООП. Рівні командної взаємодії при наданні психолого-педагогічної підтримки дітям з ООП.

Тема 6

Батьки як ключові партнери у навчанні дітей з ООП. Соціалізація дітей з ООП у світлі деінституційних процесів.

Тема 7	Ключові вектори реалізації інклюзивної парадигми. Змістове, структурне, стратегічне підґрунтя втілення інклюзивних освітніх підходів.
Тема 8	Механізми комплексної перебудови освіти осіб з ООП. Складники трансформацій та формула успіху реформацій.
Тема 9	Роль педагогічних кадрів, співпраці та лідерства у впровадженні інклюзивної практики. Концепція ефективної школи.
Тема 10	Комплексний механізм інклюзивної освітньої практики. Ключові технологічні комплекси та методичний інструментарій.
Тема 11	Проектування педагогічної діяльності в інклюзивному класі. Стратегія, тактика, базові підходи викладання, модель організації навчання учнів з ООП.

Тема 12

**Організація навчального процесу в інклюзивному класі.
Сутність оцінювання та диференційованого викладання.
Адаптації та модифікації.**

План				
Тема	Аудиторні заняття		Самостійна робота	
	Форма	Год	Завдання	Год
Заняття 1	Тема 1 Інклюзивна та спеціальна освіта як складові освіти осіб з ООП. Сучасна парадигма освіти осіб з ООП : концептуальні підходи та відмінності від дефектологічної парадигми	Лекція/ практичне заняття	16/6	8
Заняття 2	Тема 2 Діти з ООП та категорії особливих освітніх потреб	Лекція, практичне заняття		
Заняття 3	Тема 3 Інклюзивно-ресурсні центри як складова системи освіти. Методологічно-методичні проблеми сучасного функціонування ІРЦ	Лекція, практичне заняття		
Заняття 4	Тема 4 Педагогічне асистування в освіті дітей з ООП. Асистент вчителя, асистент вихователя та асистент дитини: основні аспекти діяльності.	Лекція, практичне заняття		
Заняття 5	Тема 5 Мультидисциплінарна взаємодія фахівців як основоположна умова інклюзивного навчання дітей з ООП. Рівні командної взаємодії при наданні психолого-педагогічної підтримки дітям з ООП.	Лекція, практичне заняття		
Заняття 6	Тема 6 Батьки як ключові партнери у навчанні дітей з ООП. Соціалізація дітей з ООП у світлі деінституційних процесів.	Лекція, практичне заняття		

Заняття 7	Тема 7 Ключові вектори реалізації інклюзивної парадигми. Змістове, структурне, стратегічне підгрунтя втілення інклюзивних освітніх підходів.	Лекція, практичне заняття	орієнтований підхід впливає на «здобуття ключових компетентностей для життя». Наведіть аргументовані приклади.
Заняття 8	Тема 8 Механізми комплексної перебудови освіти осіб з ООП. Складники трансформацій та формула успіху реформацій.	Лекція, практичне заняття	Які переваги мають діти з особливими потребами та їхні батьки від реалізації інклюзивної практики? Розробіть кілька case-study та використайте їх в якості аргументів.
Заняття 9	Тема 9 Роль педагогічних кадрів, співпраці та лідерства у впровадженні інклюзивної практики. Концепція ефективної школи.	Лекція, практичне заняття	Проаналізуйте Концепцію Нової Української Школи та «Положення про інклюзивно-ресурсні центри «та окресліть компетентності, якими мають володіти фахівці цієї служби.
Заняття 10	Тема 10 Комплексний механізм інклюзивної освітньої практики. Ключові технологічні комплекси та методичний інструментарій.	Лекція, практичне заняття	Виконайте проектну роботу: «Інклюзивне навчання дитини з особливими потребами в закладі середньої освіти»
Заняття 11	Тема 11 Проектування педагогічної діяльності в інклюзивному класі. Стратегія, тактика, базові підходи викладання, модель організації навчання учнів з ООП.	Лекція, практичне заняття	Напишіть есе щодо використання адаптації і модифікації курикулуму для дітей з особливими освітніми потребами.
Заняття 12	Тема 12 Організація навчального процесу в інклюзивному класі. Сутність оцінювання та диференційованого викладання. Адаптації та модифікації.	Лекція, практичне заняття	

Разом годин – 30

Індивідуальні завдання та підсумковий контроль	
Завдання	Особливості виконання та вимоги
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	5-10 балів в залежності від місця, яке зайняв Порушення термінів виконання тестування (експрес-опитування) -5 балів
Виступ на занятті з доповіддю на обрану творчу тему за програмою дисципліни	5 балів Порушення термінів виконання індивідуальної практичної роботи -2 бали
Підсумковий контроль (тест)	Тест з 30 запитань

Оцінювання навчальних досягнень	
Вид роботи	%
Відвідування аудиторних занять	20
Відповіді на запитання під час аудиторних занять	10
Індивідуальне завдання 1	10
Індивідуальне завдання 2	10
Підсумковий контроль (проектна робота)	30
Всього	100

Шкали оцінювання			
Бальна	ECTS	Національна	Заліків
90-100	A	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Добре	
70-79	C		
66-69	D	Задовільно	Не зараховано - з можливістю повторного виконання завдань
60-65	E		
35-59	FX	Незадовільно - з можливістю повторного виконання завдань	Не зараховано - з можливістю повторного виконання завдань
0-34	F	Незадовільно - з повторним вивченням дисципліни	Не зараховано - з повторним вивченням дисципліни

Додаткові бали	
Вид роботи та вимоги	Бал за стобальною шкалою
Стаття у фаховому виданні	20
Тези	10

Основна (обов'язкова) література

1. Архітектурна доступність шкіл: навч.-метод. посібник / В. О. Азін, Я. В. Грибальський, Л. Ю. Байда, О. В. Красюкова-Еннс; за заг. ред. Л. Ю. Байди, О. В. Красюкової-Еннс. Київ, 2012. 88 с.
2. Асистент учителя в інклюзивному класі: навч.-метод. посібник / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій, О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда; за заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
3. Данілавічюте Е. А. Концептуальна модель МКФ-ДП в інклюзивному навчальному процесі. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2018. № 4. С. 57-64.
4. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посібник / О. М. Таранченко, Ю. М. Найда; за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 124 с. (Серія «Інклюзивна освіта»)
5. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: наук.-метод. посібник / А. А. Колупаєва, Л. О. Савчук. Київ: Видавнича група «Атопол», 2011. 274 с. (Серія «Інклюзивна освіта»). С. 215.
6. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. / Т. Лорман, Дж. Деспелер, Д. Харві; пер. з англ. Київ: СПД ФО Парашин І.С., 2010. 296 с.
7. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. Київ: «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
8. Колупаєва А. А. Методологічні та стратегічні виміри освіти дітей з особливими потребами у контексті освітнього реформування. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2018. № 1 (85). С. 7.
9. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта від основ до практики: монографія. Київ: «Атопол», 2016. 152 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/708170/>.
10. Колупаєва А., Таранченко О. Інклюзія – соціальна модель устрою суспільства. *Початкова школа*. 2017. № 2. С. 47-50.
11. Компанець Н. М. Моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з особливими освітніми потребами. Львів, 2018. 56 с.
12. Конвенція про права інвалідів. 2006. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/disability.shtml
13. Концепція Нової Української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>.
14. Лорман Т. Сім стовпів інклюзивної освіти. Як перейти від запитання «Чому?» до запитання «Як». *Дефектологія*. 2010. № 3. С. 3-11.
15. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами умовах ДНЗ: навч.-метод. посібник / Н. М. Компанець, І. В. Луценко, Л. В. Коваль. Київ: Видавнича група «Атопол», 2018. С. 100.

16. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навч.-метод. посібник / М. А. Порошенко, А. А. Колупаєва, М. В. Ярошук, О. М. Таранченко, Л. І. Прохоренко, І. М. Гудим, О. Ф. Федоренко, Е. А. Данілавічюте, Ю. В. Рібцун, А. Ю. Мельник, О. В. Воробей, Г. О. Ярова, Ю. В. Заруденко, М. О. Болкун, В. Є. Новосад, О. О. Макарук, Л. А. Самойленко. Київ: Всеукраїнська благодійна організація «Благодійний фонд Порошенка». 252 с. URL: <http://poroshenko.com/data/group/10/41cbdc492b.pdf>
17. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посібник / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко, І. О. Білозерська та ін.; за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ: А.С.К., 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
18. Педагогічні технології інклюзивного навчання: навч.-метод. посібник / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. Київ: Видавнича група «Атопол», 2015. 136 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
19. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посібник / А. А. Колупаєва, Е. А. Данілавічюте, С. В. Литовченко. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 197 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
20. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: навч.-метод. посібник у 9 книгах / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ, 2010. 363 с.
21. Сак Т. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів в інклюзивному класі. *Дефектологія*. 2010. № 1. С. 3-6.
22. Серія видань «Концептуалізація інклюзивної освіти та його контекстуалізація в рамках Місії ЮНІСЕФ». Технічний путівник. Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ). 2014.
23. Скрипник Т. В. Стратегії класного менеджменту для інклюзивного середовища. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): зб. наук. праць*. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2017. Вип. 9. Т. 2. С. 215-223.
24. Софій Н. Інтегрований супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього навчального закладу. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2017. № 2. С. 89-96.
25. Спільне викладання в інклюзивному класі: метод. матеріали. Проект «Інклюзивна освіта: крок за кроком» / за заг. ред. Н. З. Софій. Київ, 2015.
26. Таранченко О. Ефективні технології викладання в інклюзивній школі. *Початкова школа*. 2017. № 5. С. 50–54.
27. Таранченко О. Соціокультурний контекст змін в освіті осіб з особливими потребами в Україні. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2016. № 4. С. 87-96.
28. Таранченко О. Стратегія сучасного викладання: надання підтримки учням з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання. *Початкова школа*. 2013. № 4. С. 51-54.
29. Таранченко О. М. Диференційоване викладання: сучасні підходи щодо задоволення навчальних потреб учнів з порушеннями психофізичного розвитку в масових та спеціальних освітніх закладах. *Дитина із сенсорними порушеннями: розвиток, навчання, виховання: зб. наук. праць*. 2012. № 3. С. 44.
30. Таранченко О., Федоренко О. Концепція розвитку системи освіти осіб із порушеннями слуху в Україні: проект. *Особлива дитина: навчання і*

- виховання. 2015. № 1 (73). С. 26-33.
31. Універсальний дизайн в освіті: посібник / під заг. ред. Н. З. Софій. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.
  32. Федоренко О. Ф. Інклюзивне навчання: оцінювання досягнень учнів з особливими освітніми потребами. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2018. № 2 (86). С. 76-86.

Додаткова література та інші джерела інформації

1. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
2. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII зі змін. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
4. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 № 3322-XII зі змін. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/annot/3322-12>
5. Про схвалення Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014 - 2023 роки. НАН України; Постанова, Концепція, Перелік від 25.12.2013 № 187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0187550-13#Text>
6. ДСТУ 8302:2015 Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL: <https://drive.google.com/file/d/0B1Ugk1fhA47Ha1NfZkIYZ3QzeEU/view>
7. Правила оформлення списку використаних джерел при написанні наукових робіт. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravyloaoformlennyaspyskuvykorystanyhdzherel.pdf>
8. Kolupayeva A., Taranchenko O., Danilavichute E. Special Education Today in Ukraine. In A. F. Rotatori, J. P. Bakken, S. Burkhardt, F. E. Obiakor, U. Sharma (Ed.) *Special Education International Perspectives: Practices Across the Globe (Advances in Special Education, Vol. 28)*. Emerald Group Publishing Limited, 2014. P. 311-351.
9. Loreman T., McGhie-Richmond D., Kolupayeva A., Taranchenko O., Mazin D., Crocker C., Petryshyn, R. A Canada-Ukraine collaborative initiative for inclusive education in Ukraine: Participant perspectives. *School Effectiveness and School Improvement*. 2016. Vol. 27 (1), P. 24-44. <https://doi.org/10.1080/09243453.2015.1018912>
10. Loreman T., Deppeler J., Harvey D. Inclusive education: A practical guide to supporting diversity in the classroom. Australia: Allen and Unwin, 2005. 273 p.
11. McGhie-Richmond D., Underwood K., Jordan A. Developing effective instructional strategies for teaching in inclusive classrooms. *Exceptionality Education Canada*. 2007. Vol. 17 (1/2). P. 27-52. URL <http://canada-ukraine.org/Articles.htm>
12. Nakonechna L. Inclusive education: modern technologies. *East European*

- Science Journal*. 2020. Vol.6, No. 64. P.30-33. URL: <https://archive.eesa-journal.com/index.php/eesa/article/view/161/1>
13. Six principles of IDEA: The Individuals with Disabilities Act . Cited 2012, 28 May. URL: <https://www.askresource.org/>

Методи навчання

В рамках дисципліни заплановано наступні методи:

- загальні;
- емпіричні.

Теми дисципліни взаємозв'язані, матеріал вивчається в логічній послідовності. На лекціях розкриваються найбільш суттєві теоретичні питання, які дозволяють забезпечити аспірантам можливість глибокого самостійного вивчення всього програмного матеріалу. Теми та порядок самостійної роботи сформовано в логічній послідовності і повністю узгоджуються з метою дисципліни та здійснюються з використанням рекомендованої літератури.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Всі заняття проводяться в аудиторіях, які обладнані мультимедійними комплексами (проектор, SMART-дошка, комп'ютер).

Для роботи з науковою літературою надається доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus Elsevier та Web of Science, електронної бібліотеки НАПН України.

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Інклюзивна та спеціальна освіта як складові освіти осіб з ООП.

Сучасна парадигма освіти осіб з ООП: концептуальні підходи та відмінності від дефектологічної парадигми

Діти з ООП та категорії особливих освітніх потреб

Інклюзивно-ресурсні центри як складова системи освіти.

Методологічно-методичні проблеми сучасного функціонування ІРЦ.

Педагогічне асистування в освіті дітей з ООП.

Асистент вчителя, асистент вихователя та асистент дитини: основні аспекти діяльності.

Мультидисциплінарна взаємодія фахівців як основоположна умова інклюзивного навчання дітей з ООП.

Рівні командної взаємодії при наданні психолого-педагогічної підтримки дітям з ООП.

Батьки як ключові партнери у навчанні дітей з ООП.

Соціалізація дітей з ООП у світлі деінституційних процесів.

Ключові вектори реалізації інклюзивної парадигми.

Змістове, структурне, стратегічне підґрунтя втілення інклюзивних освітніх підходів.

Механізми комплексної перебудови освіти осіб з ООП.

Складники трансформацій та формула успіху реформацій.

Роль педагогічних кадрів, співпраці та лідерства у впровадженні інклюзивної практики.

Концепція ефективної школи.

Комплексний механізм інклюзивної освітньої практики.

Ключові технологічні комплекси та методичний інструментарій.

Проектування педагогічної діяльності в інклюзивному класі.

Стратегія, тактика, базові підходи викладання, модель організації навчання учнів з ООП.

Організація навчального процесу в інклюзивному класі.

Сутність оцінювання та диференційованого викладання.

Адаптації та модифікації.

Інформація про викладача

Колупаєва Алла Анатоліївна, д.пед.наук, професор, член-кореспондент НАПН України, головний науковий співробітник відділу інклюзивної освіти ;
Таранченко Оксана Миколаївна, д.пед.наук, старший наук. співроб., головний науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями слуху.

Основні публікації з тематики дисципліни

1. Kolupayeva A., Taranchenko O. , Danilavichute E. (2014), Special Education Today in Ukraine, in Anthony F. Rotatori, Jeffrey P. Bakken , Sandra Burkhardt , Festus E. Obiakor, Umesh Sharma (ed.) Special Education International Perspectives: Practices Across the Globe (Advances in Special Education, Volume 28) Emerald Group Publishing Limited, pp.311 – 351 Series ISSN: 0270-4013
2. А.А.Колупаєва, О.М. Таранченко, І.М. Гудим та ін. Освіта дітей з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с. — Бібліогр.: с. 21. — (До 25-річчя незалежності України) - Ст. 68-77.
3. Loreman, T., McGhie-Richmond, D., Kolupayeva, A., Taranchenko, O., Mazin, D., Crocker, C., & Petryshyn, R. (2016). A Canada-Ukraine collaborative initiative for inclusive education in Ukraine: Participant perspectives. *School Effectiveness and School Improvement*, 27(1), 24-44. DOI: 10.1080/09243453.2015.1018912.
4. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: [монографія] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. – К.: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. – 152 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
5. Таранченко О.М., Колупаєва А.А. Освітньо-кваліфікаційна програма підвищення кваліфікації працівників інклюзивно-ресурсних центрів / А.А.Колупаєва, О.М.Таранченко /– К.– 2018.
6. Колупаєва А. А., Таранченко О.М. Педагогічні технології інклюзивного навчання : навч.-метод. посібник / А. А. Колупаєва, О.М. Таранченко – К.: Видавнича група «Атопол», 2015. – 136 с
7. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. – Київ : 2018. – 252 с. Автори: Порошенко М.А., Колупаєва А.А., Ярошук М.В., Таранченко О.М., Прохоренко Л.І., Гудим І.М., Федоренко О.Ф., Данілавічюте Е.А., Рібцун Ю.В., Мельник А.Ю., Воробей О.В., Ярова Г.О., Заруденко Ю.В., Болкун М.О., Новосад В.Є., Макарук О.О., Самойленко Л.А.
8. Таранченко О.М., Колупаєва А.А. Путівник для педагогів та батьків дітей з особливими освітніми потребами. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. – Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. – 160 с. – (Інклюзивна освіта).

Зворотній зв'язок

ukreditor@ukr.net

Інше

Затверджено

Протокол № 9 від 13 / 10 / 2022 р.

Укладачі _____ (Колупасва А.А., Таранченко О.М.)

Завідувач відділу _____ (Литовченко С.В.)